

Liturgie voor de viering van zondag 23 december 2018; Vierde Advent

Plaats: Ontmoetingskerk

Aanvangstijd: 10.00 uur

Voorganger: ds. Peter van der Schans

Organist: Gert van der Schoor

Nevendiensten: Kindernevendienst en tienernevendienst (Groep 8 en Klas 1 tot en met 3)

Thema: Er komt een nieuwe koning

Protestantse gemeente te IJsselstein

**Protestantse
Kerk**

De Paaskaars brandt

Orgelspel vooraf

De dienstdoende ambtsdragers komen binnen

Welkom door de voorganger:
Goede morgen allemaal!

Fijn dat u er bent!

Maar nog niet ieder die komen wil, is er.

Straks, na de preek, komt ook de heer Kuipers nog in ons midden. Hij is te zwak om de hele dienst mee te maken. Ik heb met hem afgesproken, dat hij daarom later komt. In elk geval met zijn dochter en misschien ook wel met schoonzoon en kleinzoon.

Het is vandaag alweer de vierde Advent. Ik wil u even een aandachtspunt meegeven in deze dienst. 'Advent' is een woord uit het Latijn. Dat Latijnse woord (adventus) betekent '(aan)komst', 'nadering'. In dat woord 'advent' zit iets van verwachting. Van wat op ons toekomt.

Het is de tijd waarin Christus 'op ons toekomt'.

Vanouds was er een verband met een koning die in aantocht is. Dat kom je tegen in oude Bijbelteksten, vooral bij profeten. Bijv. Zacharia dat we straks lezen. Maar ook in latere Bijbelteksten. Bijv. als verteld wordt over de intocht van Jezus in Jeruzalem. Dan gaat hij op een heel speciale manier de stad in: op een ezel.

Dat Jezus op ons toekomt als koning op een ezel zit ook duidelijk in adventsliederen. Zulke liederen kun je nu in Advent zingen, maar vaak ook op Palmzondag.

Misschien valt het u ook op gaandeweg de dienst.

Het begint al met onze eerste Psalm 24.

Maar laat ons eerst in stilte en orgelspel ons toewijden aan Gods komst naar ons.

AAN HET BEGIN

Toewijding door stil gebed en kort orgelspel

We gaan staan

Groet - Bemoediging

We zingen: Intochtslied (staande): Psalm 24:5

De gemeente gaat weer zitten

We staan stil bij de Adventskrans (Amber en Jelmer)

*Vier kaarsjes,
een krans van lichtjes, zo klein,
vertellen van God
die met ons wil zijn.*

Gebed aan het begin

O God, wij blijven hopen,
op U, op uw komst, op uw Koninkrijk,
U hebt ons uw woord gegeven
en wij dromen van vrede;
keer U om naar ons toe,
toon ons uw macht,
geef ons uw vrede,
hoor toch naar ons,
wij roepen tot U,
want heel uw schepping zucht.

We zingen: Lied 440:1 en 2

Smeekebed, dat we besluiten met het zingen van: Lied 463:5, 6, 7 en 8

Here God,
omdat wij uw Koninkrijk verwachten,
krijgen wij oog voor alles
wat de komst ervan verhindert:

- berusting, omdat we de tekenen ten goede zo missen -
- hardvochtigheid van de één tegen de ander -
- verminking van onze ziel door macht en geld.

Daarom zoeken wij naar U.

Omdat wij een Koning verwachten
die kleine mensen hoort huilen,
berusten wij niet als ze klein gemaakt of gehouden worden,
als zij worden weggelachen, niet meetellen.
Daarom zoeken wij naar U.

Omdat wij een nieuwe koning verwachten
bij wie alle mensen thuis kunnen zijn,
denken we aan degene onder ons

- die geen huis meer hebben, omdat zij moesten vluchten -
- die geen zekerheid meer kennen, omdat mislukking hun blijft aangerekend -
- die geen mens nog vertrouwen, omdat zij zo vaak daarin beschaamd zijn.

Daarom zoeken wij naar U en bidden en zingen met z'n allen:

DIENST VAN HET WOORD

Gebed om de opening van het Woord

Wij wachten op U, o God,
op uw komst, op U zelf,
op een nieuwe koning,
op uw licht dat verheldering brengt,
op uw woord dat alles verandert;
open onze oren
voor uw woorden van hoop,
open onze ogen
voor uw wegen van heil,
open onze harten
voor het geheim van uw liefde
die ons ook vandaag
in vuur en vlam kan zetten,
open onze mond
dat wij uw heil niet verzwijgen
en ook niet verzuimen
bij de naam te noemen
wat onheil is.
Dat bidden we voor hier in onze kerk
in dienst en nevendienst.
Maar ook wie voor wie thuis,

vroeger of later
met ons verbonden is.
Amen

Gesprek met de kinderen:

Welke koningen en koninginnen ken je?

Koning op een ezel

Hij is rechtvaardig

Hij is vriendelijk

We zingen met de kinderen

Het licht wordt door de kinderen meegenomen

Eerste Schriftlezing: Psalm 72:1-15

72¹Van Salomo.

Geef, o God, uw wetten aan de koning,
uw gerechtigheid aan de koningszoon.

²Moge hij uw volk rechtvaardig besturen,
uw arme volk naar recht en wet.

³Mogen de bergen vrede brengen aan het volk
en de heuvels gerechtigheid.

⁴Moge hij recht doen aan de zwakken,
redding bieden aan de armen,
maar de onderdrukker neerslaan.

⁵Moge hij leven zolang de zon bestaat,
zolang de maan zal schijnen,
van geslacht op geslacht.

⁶Moge hij zijn als regen die valt op kale akkers,
als buien die de aarde doordrenken.

⁷Moge in zijn dagen de rechtvaardige bloeien,
de vrede wereldwijd zijn tot de maan niet meer bestaat.

⁸Moge hij heersen van zee tot zee,
van de Grote Rivier tot de einden der aarde.

⁹Laten de woestijnbewoners voor hem buigen,
zijn vijanden het stof van zijn voeten likken.

¹⁰De koningen van Tarsis en de kustlanden,
laten zij hem een geschenk brengen.

De koningen van Seba en Saba,
laten ook zij hem schatting afdragen.

¹¹Laten alle koningen zich neerwerpen voor hem,
alle volken hem dienstbaar zijn.

¹²Hij zal bevrijden wie arm is en om hulp roept,
wie zwak is en geen helper heeft.

¹³Hij ontfermt zich over weerlozen en armen,
wie arm is, redt hij het leven.

¹⁴Hij verlost hen van onderdrukking en geweld,
hun bloed is kostbaar in zijn ogen.

¹⁵Leve de koning! Men zal hem goud van Seba schenken,
zonder ophouden voor hem bidden,
hem zegen toewensen, dag aan dag.

We zingen: Lied 435:1, 3 en 4

Tweede Schriftlezing: Zacharia 9:9-10

⁹Juich, Sion,

Jeruzalem, schreeuw het uit van vreugde!

Je koning is in aantocht,
bekleed met gerechtigheid en zege.

Nederig komt hij aanrijden op een ezel,
op een hengstveulen, het jong van een ezelin.

¹⁰Ik zal de strijdwagens uit Efraïm verjagen
en de paarden uit Jeruzalem;

de bogen worden gebroken.
Hij zal vrede stichten tussen de volken.
Zijn heerschappij strekt zich uit van zee tot zee,
van de Rivier tot de einden der aarde.

We zingen: Lied 438:1 en 2

1. God lof! Nu is gekomen
Gods aangename tijd:
de Koning onzer dromen,
de Heer der heerlijkheid
treedt, zonder praal en pracht,
in onze wereld binnen,
om hier te overwinnen
de duivel en zijn macht.

2. Hij wilde zich verlagen
en daalde van zijn troon;
een ezel mag Hem dragen,
Hem sieren staf noch kroon.
Hij wil zijn koningsmacht
en majesteit verhullen,
om need'rig te vervullen
wat God van Hem verwacht.

Verkondiging

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Ook als is de tijd van Advent ook een tijd van bezinning en boete, van verstillen en voorbereiding, van ingetogenheid en inkeer – er klinkt toch een blijde boodschap vandaag. Het stukje uit Zacharia is een grote schreeuw om vreugde. Want: *“Je koning is in aantocht...”* En dat is echt gigantisch goed nieuws, een blij bericht.

Nu is het wat lastig om te begrijpen vanuit welke situatie Zacharia spreekt. Dat komt omdat de teksten van het profetenboekje mogelijk van meerdere schrijvers zijn.

Zacharia treedt op als profeet van 520 tot 518 voor Christus. Juda is dan een Perzische provincie. Zacharia is profeet in de tijd dat de Perzen de macht van de Babyloniërs hebben overgenomen. Waarschijnlijk is hij met andere Judese ballingen, vanuit Babylonië teruggekeerd naar Juda. Zacharia vertelt de mensen dat het koninkrijk van God nabij is. Na de zware tijd van de ballingschap in Babylonië zal het weer goed komen met het volk van Juda. Samen met zijn tijdgenoot Haggai roept hij de mensen op de tempel in Jeruzalem weer op te bouwen. De mensen hebben het zwaar: Ze komen thuis in een land dat er slecht aan toe is. De achterblijvers hebben het niet gemakkelijk gehad. En wie lang is weg geweest heeft moeite de draad weer op te pakken.

Vanaf hoofdstuk 9 heeft het profetenboek een ander karakter. Daarom denkt men aan een andere schrijver, of andere schrijvers. De stijl is anders. Ook de herbouw van de tempel of andere historische gegevens komen niet ter sprake. Het centrale thema is komst van een tijd van geluk en voorspoed aan het einde van de geschiedenis.

Maar hoe het ook zij: de situatie van de mensen die de woorden te horen krijgen is lastig. Trauma's uit het verleden. Onzekerheid over de toekomst. Moedeloosheid. Angst. Onbehagen. Twijfels.

En dan daar die schreeuw om vreugde: *“Je koning is in aantocht...”*

God komt bij ons in de persoon van een koning. In een koning kun je als het goed is de komst, de aanwezigheid van God herkennen.

De koning naar Gods hart voldoet aan een aantal kwaliteiten. En gebruikt een daarbij passend vervoermiddel: de ezel.

De kwaliteiten

Bij Zacharia: gerechtigheid en overwinningskracht uitdragen, nederig zijn, vrede stichten, heerschappij over een groot gebied.

De kwaliteiten bij Psalm 72, een psalm die typisch gaat over een goede koning in de ogen van God: rechtvaardig bestuur. Ook weer vrede stichten en gerechtigheid brengen. Redden van armen en wie om hulp roept. Neerslaan van onderdrukkers. Zijn als regenbuien die de aarde vochtig en vruchtbaar maakt. Ontfermen over weerlozen en armen. Verlossen van onderdrukking en geweld. En een wereldwijde heerschappij.

En dan dat vervoermiddel! *Een ezel!*

Zo komen we ook bij de intocht van Jezus in Jeruzalem. Zoals we daar op Palmzondag bij stil staan. Die oude woorden van Zacharia komen dan tot leven in de intocht van Jezus als koning in Jeruzalem.

Maar dat is dus een ander vervoermiddel dan we zouden denken bij een koning. Geen Audi als die van Willem Alexander, of de Rolls van Elisabeth, of de Cadillac van Trump. Allemaal dik bepantserde, bomveilige en onbenaderbare auto's. En ook al geen gouden koets of soortgelijke.

Maar een ezel! Zo komt God in Jezus naar ons toe!

Een ezel was in de tijd van de Bijbel rijdier, lastdier en trekdier. Koning Salomo importeerde paarden die o.a. zijn strijdwagens moesten trekken. Maar dat levert ook kritiek op: zo'n koning laat zich leiden door gewoonten en gebruiken van andere volken. Zacharia meldt daarom: de komst van de ideale messiaanse koning gaat op een ezel. En christenen herkennen dat in de intocht van Jezus in Jeruzalem.

Zo komt het Koninkrijk van God bij ons: niet de machtigen die hoog te paard zitten, maar de zachtmoedigen zullen de aarde beërven (Matteüs 5:5).

Jezus rijdt op een ezel. Zachtmoedig. En als je op een ezel zit kun je de medemens in de ogen kijken. Je bent niet ver en onbereikbaar. Maar juist toegankelijk. Rakelings nabij. Voor gewone en kleine mensen is hij bereikbaar. Hij komt niet om zich te laten gelden of om te heersen. Hij is dienstbaar, behulpzaam, meelevend. Zijn leven is liefde die zichzelf wegcijfert ten gunste van anderen.

Bij de Bijbellesgroep maandag zei iemand: “De meest vooraanstaande gaat en staat midden onder ons.” Dus niet arrogant en hautain boven ons. Niet op afstand. Maar dichtbij, aan te raken. Zo deelt Jezus ons leven. Zelfs in het donkerste donker, het zwaarste lijden. Zo is hij aanwezig tot in onze dood.

Maandag zochten we ook naar koningen in onze dagen. Zijn er in onze samenleving van die mensen die beantwoorden aan de kwaliteiten die God in Jezus laat zien? Zijn er in onze wereld mannen of vrouwen die het lef hebben op een ezel te rijden?

De leesgroep zei: *“Vraag het maar gewoon aan de mensen in de kerk!”*

En gehoorzaam als ik ben, vraag ik het daarom dus maar gewoon: waar ziet u iets van zo'n nieuwe koning?

1. De paus in zijn pausmobiel
2. Antivoorbeeld: Wilders omgeven door vele lijfwachten.
3. Mensen van het Leger des Heils
4. Juliana: met laarzen aan naar de watersnoodramp in Zeeland.
5. Beatrix: Naar de plek van de ramp in de Bijlmeer, hand voor mond op St. Maarten

We leven vandaag vanuit de al gekomen Jezus Christus. Hij is gekomen. Hij heeft onder ons gewoond en geleefd. Met het Kerstfeest gedenken we dat.

Maar er staat ons nog wat te wachten. Er is nog wat te verwachten. Dat het echt helemaal goed komt. Dat het Rijk van vrede en recht, van vrolijkheid en liefde definitief aanbreekt. En ik geniet er van, elke keer als Jezus komt. Nu al. In een goed woord, in iemand die recht gedaan wordt, in blijde gebeurtenissen, in liefdevolle ontmoetingen. Ik heb er geen idee van wanneer het echt helemaal goed zal komen. Daar kan ik niks van zeggen. Daarom is het goed stil te staan bij wat er nu al is te beleven aan de nabijheid, ja aanwezigheid van God in Jezus.

Amen.

Meditatief moment: orgelspel

We zingen: Gezang 9 (uit *Adem van Boven* van A.F. Troost; op de melodie van Psalm 118)

DIENST VAN HET ANTWOORD

Update Tussenspel

We gedenken Gerritje Johanna Kuipers-van Elk (staande)

We luisteren naar de melodie van Lied 730, 'Heer herinner U de namen ...'

Gebeden: dankgebed – voorbeden – stil gebed – samen bidden van het Onze Vader

We bidden voor de wereld waarin we leven,
opdat ze mag uitgroeien tot het koninkrijk

dat ons door U is beloofd.

Dat het geloof in de komst van het koninkrijk,
ook in duistere tijden,
als een werkzame kracht onder alle christenen levend blijft.

Dat we de moed hebben
om alles wat niet strookt met dat koninkrijk
uit ons midden te verwijderen.

Dat we de kleine tekenen
waarin de komst van het koninkrijk zich manifesteert
niet over het hoofd zien.

Dat de opgroeiende generatie
vertrouwd raakt met de bijbelse beloften
waarin het koninkrijk wordt aangekondigd.

Dat in onze kerken, door prediking en gezang,
de belofte van het koninkrijk
worden ingeprent in de harten van de gelovigen.

Dat de christenen overal ter wereld
met vindingrijkheid en doorzettingsvermogen
werken aan de realisering van het koninkrijk.

Delen van de bloemengroet
Intussen komen de kinderen van de nevendienst terug

Inzameling van de gaven

Eerste collecte (zwarte zak): Licht voor vluchteling kinderen in Myanmar.

Tweede Collecte (groene zak): is bestemd voor het werk van de kerk
Wie dat wil kan de kinderen uit de crèche ophalen.

AAN HET EINDE

We zingen (staande) slotlied: Lied 871

Uitzending – Zegen - Gemeentezang: *Amen, amen, amen!* (Lied 431C)

Orgelspel

Inzameling van de gaven bij de uitgang voor het onderhoud van het kerkgebouw